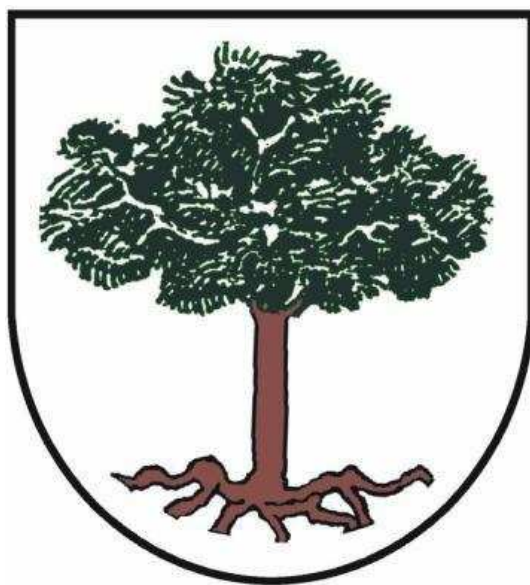

**RAPORT Z WYKONANIA
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY SOŚNICOWICE
ZA LATA 2009-2010**

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY SOŚNICOWICE ZA LATA 2009-2010**

**ul. Niemodlińska 79 pok. 22-23
45-864 Opole
tel./fax: 77 454-07-10, 077 474-24-57
kom. 605-26-24-27, 783-995-101
mail: albeko@poczta.fm**

Wykonawcą

Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Sośnicowice
za lata 2009 – 2010 był zespół firmy ALBEKO z siedzibą w Opolu
w składzie:

mgr inż. Beata Podgórska
mgr inż. Jarosław Górniak
mgr inż. Marta Dubiel
mgr inż. Paweł Synowiec
lic. Mariusz Orzechowski
lic. Marta Stelmach

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY SOŚNICOWICE ZA LATA 2009-2010**

SPIS TREŚCI:

1. WSTĘP	4
2. ZAKRES DANYCH PODSTAWOWYCH, DOKUMENTY WEJŚCIOWE DO RAPORTU O STANIE ŚRODOWISKA W GMINIE SOŚNICOWICE ZA LATA 2009-2010.	4
3. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA W PERSPEKTYWIE ŚREDNIOTERMINOWEJ ZA LATA 2009-2010 WRAZ Z ANALIZĄ WYDATKÓW.....	5
3.1 GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA.....	5
3.2 OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI	8
3.3 OCHRONA POWIETRZA	9
3.4 OCHRONA PRZED HAŁASEM	10
3.5 OCHRONA PRZYRODY	11
3.6 EDUKACJA EKOLOGICZNA	14
3.7 ZADANIA INNE:	16
5. OCENA STOPNIA ROZBIEŻNOŚCI POMIĘDZY PRZYJĘTYMI CELAMI A ICH WYKONANIEM, WERYFIKACJA PRZYJĘTYCH ZADAŃ, OCENA WYKONANIA.	22
6. DIAGNOZA, PROPOZYCJE NOWYCH PRIORYTETÓW I KRYTERIÓW ICH WYŁONIENIA.....	22
7. PODSUMOWANIE I WNIOSKI.....	23
8. LITERATURA.....	24

1. WSTĘP

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku „Prawo ochrony środowiska” (Dz.U. z 2008 r. nr 25, poz. 150 – tekst jednolity) Burmistrz co 2 lata przedstawia raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Sośnicowice na lata 2004-2008 z perspektywą na lata 2009-2015, opracowany w 2004 roku obejmował cele z „Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektyw na lata 2007-2010”. Ustawa „Prawo ochrony środowiska” nie określa wymagań dotyczących formy i struktury sprawozdania z realizacji gminnego Programu ochrony środowiska. W samym Programie założono, iż analiza realizacji programu polegać będzie przede wszystkim na monitorowaniu czyli obserwacji zmian w wielu wzajemnie ze sobą powiązanych sferach funkcjonowania danego obszaru (ekonomicznej, społecznej, ekologicznej itp.).

W Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Sośnicowice założono, że system monitoringu dla gminy powinien zawierać n/w działania, które pozwolą na bieżące monitorowanie jego realizacji:

1. systematyczne zbieranie danych liczbowych oraz informacji dotyczących realizacji poszczególnych zadań Programu; wynikiem tych działań będzie materiał empiryczny stanowiący podstawę do analiz i ocen,
2. uporządkowanie, przetworzenie i analiza danych empirycznych; otrzymany materiał będzie służył przygotowaniu raportów,
3. przygotowanie raportów z realizacji zadań ujętych w Programie,
4. analiza porównawcza osiągniętych wyników z założeniami Programu; określenie stopnia wykonania zapisów przyjętego Programu oraz identyfikacja ewentualnych rozbieżności,
5. analiza przyczyn odchyłeń oraz określenie działań korygujących polegających na modyfikacji dotychczasowych oraz ewentualne wprowadzenie nowych instrumentów wsparcia,
6. przeprowadzenie zaplanowanych działań korygujących.

2. ZAKRES DANYCH PODSTAWOWYCH, DOKUMENTY WEJŚCIOWE DO RAPORTU O STANIE ŚRODOWISKA W GMINIE SOŚNICOWICE ZA LATA 2009-2010.

Dane podstawowe do wykonania Raportu z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Sośnicowice” za lata 2009-2010 stanowią głównie:

- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Sośnicowice na lata 2004-2008 z perspektywą na lata 2009-2015,
- sprawozdania opisowe z realizacji budżetu gminy za lata 2009 i 2010,
- informacje statystyczne GUS (dostępne w pełnym zakresie za rok 2009, i w niepełnym zakresie za rok 2010),
- informacje pozyskane z Urzędu Gminy Sośnicowice,
- raporty o stanie środowiska w województwie śląskim wykonywane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach,
- rejestr form ochrony przyrody publikowany przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Katowicach,
- raporty z wykonania Programu Ochrony Środowiska za lata 2005-2006 i 2007-2008
- informacje z innych źródeł,
- opracowania własne.

3. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA W PERSPEKTYWIE ŚREDNIOTERMINOWEJ ZA LATA 2009-2010 WRAZ Z ANALIZĄ WYDATKÓW.

3.1 Gospodarka wodno-ściekowa

3.1.1 Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej
Zadania własne:
- Budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej wraz z rozbudową oczyszczalni ścieków w m. Smolnica, dł. sieci 11,4 km, przepustowość 375 m ³ /d
<i>Realizacja zadania:</i>
Zadanie zostało zrealizowane w latach 2006-2007. W 2009r. wybudowana została sieć kanalizacji deszczowej i sieć wodociągowa dla terenu ofertowego budownictwa mieszkaniowego przy ulicy Granicznej w Smolnicy.
- Budowa kanalizacji sanitarnej w sołectwie Kozłów w powiązaniu z układem komunikacyjnym jaki będzie wykorzystany w przyległej do sołectwa Kozłów dzielnicy Gliwic – Brzezinka, długość sieci kanalizacyjnej 10,5 km
<i>Realizacja zadania:</i>
Zadanie przewidziane do realizacji w kolejnym okresie obowiązywania Programu Ochrony Środowiska.
- Budowa kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Rachowice, Sierakowice, Twaróg Mały, z oczyszczalnią w Sierakowicach o przepustowości 300 m ³ /d. Rachowice dł. sieci – 10,5 km; Sierakowice dł. sieci – 14 km; Twaróg Mały dł. sieci – 7 km.
<i>Realizacja zadania:</i>
W 2006 r. wykonano dokumentację techniczną kanalizacji sanitarnej dla Rachowic, a w 2007 r. dla Sierakowic. W 2008 r. wykonana została dokumentacja budowy kanalizacji sanitarnej w sołectwie Twaróg Mały. W 2009 r. został opracowany wniosek o środki pomocowe z Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013 Priorytet V działanie 5.1. gospodarka wodno-ściekowa dla projektu pn" Uporządkowanie gospodarki ściekowej w aglomeracji Sierakowice poprzez budowę kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków". Wniosek uzyskał pozytywną ocenę formalną i merytoryczną oraz został zakwalifikowany do dofinansowania. Zadanie realizowane będzie stopniowo w okresie lat 2010-2014.
- <u>Wariant I</u> Budowa kanalizacji sanitarnej w sołectwie Bargłówka wraz z oczyszczalnią ścieków wspólną dla Bargłówki i przyległych sołectw położonych w granicach administracyjnych Kuźnia Raciborska dł. sieci kanalizacyjnej – 10,5 km
<u>Wariant II</u> Budowa kanalizacji sanitarnej w sołectwie Bargłówka wraz z oczyszczalnią ścieków wspólną dla Bargłówki
<i>Realizacja zadania:</i>
Zadanie przewidziane do realizacji w kolejnym okresie obowiązywania Programu Ochrony Środowiska.
- Budowa kanalizacji sanitarnej w Sośnicowicach, Łanach Wielkich i Trachach realizacja wariantowa
<u>Wariant I</u> Rozbudowa istniejącej oczyszczalni ścieków do przepustowości 400 m ³ /d. Dalsza rozbudowa układu komunikacyjnego w m. Sośnicowice o długości 6 km. Budowa kanalizacji sanitarnej w Łanach Wielkich na długości 9,5 km. Budowa kanalizacji sanitarnej w Trachach o długości ok. 16 km
<u>Wariant II</u> Budowa oczyszczalni ścieków w Trachach o przepustowości 400m ³ /d. Dalsza rozbudowa układu komunikacyjnego w m. Sośnicowicach o długości 6 km. Budowa kanalizacji sanitarnej w Łanach

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY SOŚNICOWICE ZA LATA 2009-2010**

Wielkich o długości 9,5 km. Budowa kanalizacji sanitarnej w Trachach o długości ok. 16 km			
<i>Realizacja zadania:</i>			
W 2009 r. zrealizowany został projekt budowy drogi gminnej w Sośnicowicach na odcinku od ulicy Smolnickiej do ulicy Gimnazjalnej wraz z elementami infrastrukturalnego uzbrojenia terenów dla potrzeb terenu ofertowego budownictwa mieszkaniowego. W ramach przedsięwzięcia zrealizowano sieć kanalizacji sanitarnej i deszczowej oraz sieć wodociągową. Zadanie w zakresie budowy kanalizacji deszczowej i nawierzchni drogi oraz chodnika było dofinansowane w 50 % ze Śródków budżetu państwa w ramach Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych 2008-2011. Dalsza część zadania przewidziana jest do realizacji w kolejnym okresie obowiązywania Programu Ochrony Środowiska.			
3.1.2 Ograniczenie i zmniejszenie zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych			
Zadania własne:			
- Połączenie wodociągów Tworóg Mały i Bargłówka			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Zadanie przewidziane do realizacji w kolejnym okresie obowiązywania Programu Ochrony Środowiska.			
- Budowa indywidualnych systemów unieszkodliwiania ścieków, na obszarach zabudowy mieszkaniowej rozproszonej			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Na obszarach zabudowy mieszkaniowej budowane są na bieżąco (w zależności od potrzeb) biologiczne oczyszczalnie ścieków, zbiorniki bezodpływowe do gromadzenia nieczystości ciekłych. Do użytkowania dopuszczane są obiekty spełniające wymagania określone w przepisach. W 2009 i 2010r. przyjęto po jednym zgłoszeniu przydomowej oczyszczalni ścieków i wpisano do ewidencji. Zadania budowy indywidualnych systemów unieszkodliwiania ścieków realizowane są przez właścicieli indywidualnych gospodarstw.			
- Budowa kanalizacji deszczowej w obszarach zwartej zabudowy wraz z urządzeniami do oczyszczania wód deszczowych ze szczególnym uwzględnieniem tras komunikacyjnych o długości ok. 15 km			
<i>Realizacja zadania:</i>			
W 2009 r. zrealizowany został projekt budowy drogi gminnej w Sośnicowicach na odcinku od ulicy Smolnickiej do ulicy Gimnazjalnej wraz z elementami infrastrukturalnego uzbrojenia terenów dla potrzeb terenu ofertowego budownictwa mieszkaniowego. W ramach przedsięwzięcia zrealizowano sieć kanalizacji sanitarnej i deszczowej oraz sieć wodociągową. Zadanie w zakresie budowy kanalizacji deszczowej i nawierzchni drogi oraz chodnika było dofinansowane w 50 % ze Śródków budżetu państwa w ramach Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych 2008-2011.			
Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł.]
1.	2009	Dofinansowanie z budżetu gminy zadania pn.: „Przebudowa drogi powiatowej nr 2991S wraz z budową chodnika i kanalizacji deszczowej na odcinku Sośnicowice– Łany Wielkie – etap I”.	392 659,04
- Rozpoznanie i podjęcie działań dotyczących problemu zanieczyszczeń obszarowych, głównie z terenów rolniczych, wynikających ze stosowania nawozów sztucznych i chemicznych środków ochrony roślin			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Zadanie przewidziane do realizacji w kolejnym okresie obowiązywania Programu Ochrony Środowiska.			

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY SOŚNICOWICE ZA LATA 2009-2010**

Zadania koordynowane			
- Wymiana wodociągu stalowego o dł. ok. 3,1 km			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Zadanie przewidziane do realizacji w kolejnym okresie obowiązywania Programu Ochrony Środowiska.			
3.1.3 Ograniczenie strat wody związanych z przesyłem oraz poprawa jakości i zaopatrzenia ludności w wodę			
Zadania własne:			
- Modernizacja SUW w Smolnicy			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Zadanie zostało zrealizowane w 2008r. W skład modernizacji wchodziło:			
➤ zamontowanie zestawu hydroforowego składającego się z dwóch pomp, sterowanego automatycznie ➤ wymiana rur metalowych na PE wraz z zaworami ➤ likwidacja zbiorników hydroforowych			
Zamontowanie zestawu hydroforowego pozwoliło na ustabilizowanie ciśnienia w sieci wodociągowej i wpłynęło na poprawę jakości wody pitnej.			
- Modernizacja SUW w Sośnicowicach			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Zadanie zrealizowane w 2006r.			
- Modernizacja SUW w Sierakowicach			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Zadanie przewidziane do realizacji w 2011 r. Obecnie zostało przyznane dofinansowanie na realizację zadania ze środków budżetu gminy Sośnicowice. W skład modernizacji stacji będzie wchodziło:			
➤ zamontowanie zestawu hydroforowego składającego się z dwóch pomp, sterowanego automatycznie ➤ wymiana rur metalowych na PE wraz z zaworami ➤ modernizacja sieci elektrycznej ➤ likwidacja zbiorników hydroforowych			
Zamontowanie zestawu hydroforowego pozwoli na ustabilizowanie ciśnienia w sieci wodociągowej i wpłynie na poprawę jakości wody pitnej.			
- Modernizacja SUW w Rachowicach			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Zadanie nie zostało zrealizowane. Przewiduje się jego realizację w kolejnym okresie obowiązywania Programu Ochrony Środowiska.			
3.1.4. Zadanie inne:			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł.]
1.	2009	Konserwacja gruntowna rowu przydrożnego ul. Zielona w Sośnicowicach" na dług. 198mb	1 677,10
2.	2009	Zarurowanie odcinka rowu przydrożnego wraz z utwardzeniem pobocza przy ul. Wiejskiej w Łanach Wielkich na wysokości budynku byłej szkoły podstawowej.	39 776,10
3.	2010	Remont przepustu na ul. Bocznej w Sierakowicach	36 792,20
4.	2010	Konserwacja rowu przydrożnego przy ul. Polnej w Sierakowicach na dług. 500 mb w tym 2 przepusty o średnicy 1000 mm i długości 6 mb oraz 1-den przepust o średnicy 400 mm i długości 10 mb oraz zabudowa przepustu w ciągu ulicy Słonecznej w Rachowicach o średnicy 400 mm i długości 10 mb.	b.d.

3.2 Ochrona powierzchni ziemi

3.2.1 Ochrona gleb użytkowanych rolniczo, zapobieganie zanieczyszczeniom gleb

Zadania własne:

- Stała kontrola poziomu zanieczyszczeń gleb

Realizacja zadania:

Z gospodarczą działalnością wiąże się degradacja gleb, czyli pomniejszanie jej jakości. Do najbardziej powszechnych przejawów degradacji gleb należą: zakwaszenie gleb, gromadzenie substancji toksycznych, pogarszanie struktury gleb, przesuszenie, zamulenie. Cechy te posiada większość gleb obszarów zurbanizowanych i uprzemysłowionych. Największym czynnikiem degradującym rolniczą przestrzeń produkcyjną, jest erozja gleby. W wyniku jej działania powstają niekorzystne, przeważnie trwałe zmiany, prowadzące do obniżenia potencjału produkcyjnego ziemi i walorów krajobrazowych. Na terenie Gminy rolnicy prowadzą badania kwasowości gleb oraz przeprowadzają wapnowanie w celu odkwaszenia gleb kwaśnych i bardzo kwaśnych poprawy struktury gleby i wzrostu jej przydatności rolniczej. Wapnowanie gleb wpływa korzystnie na poprawę środowiska naturalnego i kultury gleby. Zastosowanie wapna nawozowego zapobiega degradacji gleby wywołanej niebezpieczeństwem skażenia metalami ciężkimi powodowane przemysłem i rozwojem motoryzacji i urbanizacji.

Zadanie to jest realizowane na bieżąco przez indywidualnych rolników (w zależności od potrzeb), którzy we własnym zakresie zlecają wykonanie badań próbek gleby Stacji Chemiczno-Rolniczej w Gliwicach.

Zadania koordynowane:

- Aktualizacja map glebowych

Realizacja zadania:

Aktualizacja mapy glebowo-rolniczej gminy została wykonana w 2006r. przez Instytut Upraw Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach.

3.2.2 Zagospodarowanie terenu w sposób racjonalny

Zadania własne:

- Zorganizowanie kilku lekcji w szkołach dla dzieci i młodzieży

Realizacja zadania:

Działania prowadzone na bieżąco w ramach edukacji ekologicznej. Tematy dotyczące ochrony powierzchni ziemi poruszane w ramach zajęć w szkołach podstawowych i gimnazjum.

- Promocja i upowszechnianie upraw dynamicznych na glebach nie nadających się do produkcji żywności

Realizacja zadania:

Zadanie zrealizowane w latach 2003-2004 w ramach prowadzenia szkoleń.

- Propagowanie działalności agroturystycznej

Realizacja zadania:

Powiatowy Zespół Doradców Rolniczych w analizowanym okresie prowadził następujące szkolenia:

- szkolenie pt. "Modernizacja gospodarstw rolnych - nowy nabór wniosków" – 20.12.2010
- szkolenie pt. "Zasada wzajemnej zgodności oraz dopłaty bezpośrednie" – 23.02.2010
- szkolenie pt. "Zasada wzajemnej zgodności i dopłaty bezpośrednie 2009" – 01.01.2009

Na terenie gminy Sośnicowice funkcjonuje jedno gospodarstwo agroturystyczne w miejscowości Bargłówka przy ul. Raciborskiej 79. Gospodarstwo oferuje:

- hipoterapie
- zwiedzanie Cysterskich Kompozycji Krajobrazowych Rud Wielkich wozem taborowym
- gry w paintball
- naukę strzelania z łuku
- jazdę konną, przejażdżki wierzchem i w bryczkach, ujeżdżalnia trawiasta i piaskowa, pensjonat dla koni, kucyki dla dzieci
- ogniska, wieczorki country
- pole namiotowe
- możliwość organizacji imprez okolicznościowych

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY SOŚNICOWICE ZA LATA 2009-2010**

Zadania koordynowane:
- Upowszechnianie zasad Dobrej Praktyki Rolniczej
<i>Realizacja zadania:</i>
W 2009 i 2010r. wysyłano do sołtysów poszczególnych wsi komunikaty Powiatowego Lekarza Weterynarii dotyczące zagrożeń wystąpienia choroby zakaźnej, komunikaty i informacje Agencji Rynku Rolnego oraz Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, komunikaty Śląskiej Wojewódzkiej Inspekcji Ochrony Roślin dotyczące zwalczania chorób i szkodników na polach uprawnych. Rozesłano również "Obwieszczenie" zawierające przepisy i zasady związane z wypalaniem traw i pozostałości roślinnych.
3.2.3 Wspieranie modernizacji gospodarstw rolnych przechodzących na uprawy metodami ekologicznymi
Zadania koordynowane:
- Popularyzacja w gospodarstwach rolniczych oferty dla turystów, urządzenie bazy noclegowej dla letników,
<i>Realizacja zadania:</i>
Na terenie Gminy istnieją gospodarstwa oferujące połów ryb ze stawu lub jazdę konną ale bez możliwości noclegowych. Zadanie przewidziane do realizacji przez indywidualnych właścicieli gospodarstw.

3.3 Ochrona powietrza

3.3.1 Poprawa jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji z procesów spalania paliw do celów grzewczych, ograniczenie niskiej emisji i emisji nieorganicznej, zmniejszenie zapotrzebowania na energię cieplną			
Zadania własne:			
- Prowadzenie edukacji ekologicznej w zakresie ochrony powietrza			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Działania prowadzone na bieżąco w ramach edukacji ekologicznej. Tematy dotyczące ochrony powietrza poruszone w ramach programowych zajęć lekcyjnych w szkołach podstawowych i gimnazjum.			
- Zmiana ogrzewania i termomodernizacja budynków komunalnych i użyteczności publicznej			
<i>Realizacja zadania:</i>			
W 2009r. wykorzystując środki z umorzenia pożyczki WFOŚiGW w Katowicach zrealizowano termomodernizację budynku Szkoły Podstawowej w Sierakowicach. W ramach tego zadania docieplono ściany zewnętrzne, strop, zmodernizowano instalację grzewczą i przebudowano kotłownię. Wykonano również remont budynku szkoły podstawowej w Sośnicowicach w zakresie naprawy pokrycia dachowego oraz odwodnienia budynku. Zadanie realizowane na bieżąco przez właścicieli lub administratorów obiektów w zależności od potrzeb.			
Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł.]
1.	2009	Modernizacja kotłowni w budynku socjalnym na boisku sportowym w Kozłowie	22 814,69
2.	2010	Remont dachu – Gminny Ośrodek Kultury	9 089,00
3.	2010	Remont dachu przy ul. Szkolna 12 w Smolnicy	5 950,00
4.	2010	Remont dachu przy ul. Rynek 4 w Sośnicowicach	9 619,00
5.	2010	Kapitałny remont dachu przy ul. Rynek 10 w Sośnicowicach	29 737,00
6.	2010	Remont dachu – baza ZGKiM	30 327,00
7.	2010	Remont dachu przy ul. Szkolna 1 w Smolnicy	2 568,00
8.	2010	Modernizacja CO – Rachowice ul. Wiejska 111	4 131,00

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY SOŚNICOWICE ZA LATA 2009-2010**

9.	2010	Wymiana okien w budynku administrowanym	9 600,00
10.	2010	Konserwacja pokrycia dachowego – Sośnicowice ul. Gliwicka 30	13 325,00
11.	2010	Wymiana kotła CO – Sośnicowice ul. Rynek 13/4	2 800,00
12.	2010	Naprawa kotła CO – Smolnica ul. Szkolna 1	3 500,00

3.3.1 Zadania inne:

Realizacja zadania:

W analizowanym okresie (2009-2010) zgodnie z obowiązującymi przepisami naliczano opłatę za wprowadzanie substancji zanieczyszczających do powietrza przez samochody pożarnicze jednostek OSP, oraz wprowadzanie wód opadowych lub roztopowych pochodzących z powierzchni zanieczyszczonych o trwałej nawierzchni ujętej w systemy kanalizacyjne.

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł.]
1.	2009	Opłaty za korzystanie ze środowiska za 2009 r.	986,00
2.	2010	Opłaty za korzystanie ze środowiska za 2010 r.	4 177,00

3.4 Ochrona przed hałasem

3.4.1 Ograniczenie hałasu komunikacyjnego

Zadania własne:

- Prowadzenie edukacji ekologicznej w zakresie ochrony przed hałasem

Realizacja zadania:

Działania prowadzone na bieżąco w ramach edukacji ekologicznej. Informacje na temat ochrony przed hałasem przekazywane w ramach programowych zajęć w szkołach podstawowych i gimnazjum.

- Minimalizacja emisji hałasu komunikacyjnego w mieście i sołectwach Gminy poprzez odnowę nawierzchni dróg

Realizacja zadania:

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł.]
1.	2009	Dokumentacja projektowa budowy mostu w ciągu ul. Marcina w Kozłowie	30 500,00
2.	2009	Budowa ul. Młyńskiej w Sośnicowicach	184 017,31
3.	2009	Zainstalowanie dwóch fotoradarów	60 024,00
4.	2009	Projekt budowy drogi prowadzącej do nieruchomości przy ul. Raciborskiej nr 69-73 w Sośnicowicach” (inwestycja polegająca na wybudowaniu ok. 170 mb drogi o nawierzchni z kostki betonowej).	28 670,00
5.	2009	Projekt budowy ulepszonej nawierzchni drogowej ul. Spokojnej w Rachowicach” (inwestycja polegająca na wybudowaniu ok. 160 mb drogi o nawierzchni z kostki betonowej).	9 150,00
6.	2009	Remont nawierzchni ul. Granicznej w Smolnicy	236 473,44
7.	2009	Remonty ciągów dróg gminnych - utwardzenie dróg gminnych pozyskanym frezem.	53 220,96
8.	2009	Remont ciągu pieszego pomiędzy ulicami Kościuszki i Szprynek w Sośnicowicach	17 213,68
9.	2010	Remont nawierzchni mostu w ciągu ul. Leśnej w Sierakowicach	126 003,13
10.	2010	Remont nawierzchni ul. Ułańskiej w Kozłowie	210 729,08
11.	2010	Budowa drogi o nawierzchni tłuczniowej dla terenu	97 970,95

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY SOŚNICOWICE ZA LATA 2009-2010**

		ofertowego budownictwa mieszkaniowego przy ul. Granicznej w Smolnicy	
12.	2010	Nakładka bitumiczna oraz odwodnienie ulicy Polnej w Tworogu Małym" polegająca na wykonaniu drenażu, podbudowy i nakładki bitumicznej.	204 515,37
13.	2010	Remont nawierzchni ul. Granicznej w Smolnicy – etap II	668 312,09 dofinansowanie z budżetu państwa: 330 158,76
14.	2010	Budowa dojazdu do nieruchomości przy ul. Raciborskiej nr 69-73 w Sośnicowicach w ramach zadania p.t.: „Projekt budowy dojazdu do nieruchomości przy ul. Raciborskiej nr 69-73 w Sośnicowicach”.	158 089,86
15.	2010	Prace nad opracowaniem dokumentacji projektowej na odwodnienie nawierzchni drogowych ulic Rocha i Wolności w Trachach	16 592,00
16.	2010	Remonty ciągów dróg gminnych - utwardzenie dróg gminnych pozyskanym frezem.	b.d.

Zadania koordynowane:

- Ograniczenie emisji hałasu komunikacyjnego w Sośnicowicach poprzez budowę obwodnicy dla Sośnicowic

Realizacja zadania:

Realizacja zadania przewidziana jest w kolejnym okresie obowiązywania Programu Ochrony Środowiska.

3.4.2 Tworzenie terenów wolnych od oddziaływań akustycznych związanych z przemysłem i komunikacją

Zadania własne:

- Stworzenie bazy danych o obiektach przemysłowych stwarzających zagrożenie akustyczne dla środowiska i jej aktualizacja

Realizacja zadania:

Zadanie przewidziane do realizacji w kolejnym okresie obowiązywania Programu Ochrony Środowiska. Zadanie te realizowane jest przez administratorów linii drogowych i kolejowych na terenie gminy.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach prowadzi monitoring hałasu komunikacyjnego i przemysłowego, a wyniki badań umieszczane są w rocznych biuletynach i na stronie internetowej www.katowice.pios.gov.pl.

3.5 Ochrona przyrody

3.5.1 Utworzenie Ekologicznego Systemu Obszarów Chronionych Gminy

Zadania własne:

- Utworzenie proponowanych małoobszarowych form ochrony przyrody

Realizacja zadania:

Podstawowym aktem prawnym określającym zasady, cele, rodzaje i sposób powoływania form ochrony przyrody w Polsce jest Ustawa o Ochronie Przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. z 2009r., nr 151, poz. 1220 z późniejszymi zmianami). Ochrona przyrody, w rozumieniu ustawy, polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody:

- 1) dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów;
- 2) roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową;
- 3) zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia;

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY SOŚNICOWICE ZA LATA 2009-2010**

- 4) siedlisk przyrodniczych;
- 5) siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów;
- 6) tworów przyrody żywej i nieożywionej oraz kopalnych szczątków roślin i zwierząt;
- 7) krajobrazu;
- 8) zieleni w miastach i wsiach;
- 9) zadrzewień.

Celem ochrony przyrody jest:

- 1) utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów;
- 2) zachowanie różnorodności biologicznej;
- 3) zachowanie dziedzictwa geologicznego i paleontologicznego;
- 4) zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów, wraz z ich siedliskami, przez ich utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony;
- 5) ochrona walorów krajobrazowych, zieleni w miastach i wsiach oraz zadrzewień;
- 6) utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, a także pozostałych zasobów, tworów i składników przyrody;
- 7) kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody przez edukację, informowanie i promocję w dziedzinie ochrony przyrody.

W analizowanym okresie nie powołano żadnej nowej formy ochrony przyrody na terenie gminy.

- Objęcie ochroną prawną w formie „pomników przyrody”- drzew o charakterze pomnikowym

Realizacja zadania:

W analizowanym okresie nie powołano żadnego nowego pomnika przyrody na terenie gminy.

Zadania koordynowane:

- Ochrona zadrzewień łęgowych w dolinach rzek i potoków

Realizacja zadania:

Za realizację zadania odpowiada Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej i inni administratorzy cieków wodnych.

3.5.2 Poprawa kondycji zdrowotno-sanitarnej lasów

Zadania koordynowane:

- Realizacja pasów zieleni izolacyjno-osłonowej wzdłuż ciągów komunikacyjnych (przede wszystkim autostrada A4), rekultywacja leśna składowiska odpadów Smolnica, zalesianie gruntów porolnych

Realizacja zadania:

W dniu 28.09.2006r. została wydana Decyzja Starosty Gliwickiego (WR.6018-8/06(5)) zatwierdzająca projekt rekultywacji w kierunku leśnym terenu po Zakładzie Odzysku Węgla na zwałowisku „Smolnica” w miejscowości Trachy obejmujący obszar 41,73 ha. Obecnie trwają prace rekultywacyjne, których termin zakończenia planowany jest na 31.12.2016 r.

W dniu 13.09.2010 została wydana decyzja Starosty Mikołowskiego (OS-5.6018/2-8/09) zatwierdzająca projekt rekultywacji w kierunku leśnym dla Kopalni Węgla „Ruch Szczygłowice”. Rekultywacja obejmie powierzchnię 56,47 ha na terenie gminy Sośnicowice. Zakończenie prac rekultywacyjnych podzielono na dwa etapy: I etap na 31.12.2014r. a II etap na 31.12.2025r.

3.5.3 Tworzenie nowych form zieleni urządzonej

Zadania własne:

- Poprawa stanu zdrowotno-sanitarnego starodrzewia zabytkowych założeń zieleni (zespoły folwarczne, tereny przykościelne, aleje)

Realizacja zadania:

Na bieżąco wykonywane są ciecica pielęgnacyjne i usuwanie drzew obumarłych oraz zagrażających bezpieczeństwu. Szczegółowe koszty realizacji zadania zostały przedstawione w punkcie 3.5.5 – Zadania inne.

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY SOŚNICOWICE ZA LATA 2009-2010**

Zadania koordynowane:			
- Program rewaloryzacji zespołu pałacowo-parkowego w Sośnicowicach oraz zespołów folwarcznych			
<i>Realizacja zadania:</i>			
W latach 2009-2010 na terenie zespołu pałacowo-parkowego w Sośnicowicach wykonywano prace porządkowe polegające na usunięciu części samosiewów, skoszeniu wyschniętych traw, usunięciu nisko położonych gałęzi i posuszu nad alejkami. W dniu 27.04.2010 r. za pośrednictwem Starosty Gliwickiego został złożony wniosek na dofinansowanie zadania pt. "Termomodernizacja obiektu Domu Pomocy Społecznej „Ostoja” w Sośnicowicach”, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013 – działanie 5.3. Wniosek został zakwalifikowany, ale z powodu braku środków finansowych na 2011 r. oczekuje na realizację w późniejszym terminie.			
Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł.]
1.	2009	Prace porządkowe na terenie zespołu pałacowo-parkowego w Sośnicowicach	9 855,00
2.	2010	Prace porządkowe na terenie zespołu pałacowo-parkowego w Sośnicowicach	10 480,00
3.5.4 Promocja proekologicznych form aktywizacji Gminy			
Zadania własne:			
- Ujednolicenie tras, nazewnictwa i oznakowania ścieżek rowerowych			
<i>Realizacja zadania:</i>			
W 2009, 2010 i obecnie Gmina Sośnicowice koordynowała i brała udział w spotkaniach roboczych projektu pn: „Zaplecze aktywnej turystyki rowerowej dla mieszkańców zachodniej części subregionu centralnego” realizowanego w partnerstwie z wszystkimi gminami powiatu gliwickiego oraz Starostwem Powiatowym w Gliwicach jako liderem projektu, zgłoszonego do Programu Rozwoju Subregionu Centralnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007 – 2013. Obecnie projekt jest na etapie ogłoszenia przetargu na wykonanie prac. Planowane rozpoczęcie realizacji projektu ma nastąpić w połowie 2011r. Przez teren gminy Sośnicowice przebiegają następujące trasy rowerowe:			
• Trasa nr 401 - Gliwice PKP – Wójtowa Wieś – Żernica – Nieborowice – Pilchowice – Stanica – Przerycie – Rudy Wielkie – Sierakowice – Rachowice – Kozłów – Stare Gliwice • Trasa nr 402 - Gliwice PKP – Ostropa – Wilcze Gardło – Smolnica – Sośnicowice – Sierakowice – Rachowice – Bojszów – Rudno – Rudziniec PKP • Trasa nr 405 - Gliwice PKP – Ostropa – Sośnicowice – Sierakowice – Łacza – Rudno – Pławniowice – Taciszów PKP			
3.5.5. Zadania inne			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł.]
1.	2009	Zbiórka i utylizacja padłych sztuk zwierząt	1 155,00
2.	2009	Wycinka drzew i zabiegi pielęgnacyjne wzdłuż ciągów komunikacyjnych, w oparciu o dokonywane przeglądy drzew przy drogach gminnych oraz uzyskane decyzje Starosty Powiatowego dla drzew stanowiących zagrożenie bezpieczeństwa.	31 626,00
3.	2010	Zbiórka i utylizacja padłych sztuk zwierząt	824,00
4.	2010	Wycinka drzew i zabiegi pielęgnacyjne wzdłuż ciągów komunikacyjnych, w oparciu o dokonywane przeglądy drzew przy drogach gminnych oraz uzyskane decyzje Starosty Powiatowego dla drzew stanowiących zagrożenie bezpieczeństwa.	20 494,00

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY SOŚNICOWICE ZA LATA 2009-2010**

5.	2010	Usunięcie drzew i pozyskanie drewna z terenu lasu gminnego położonego w Trachach, które zostały połamane przez wichurę latem 2009r.	7 556,00
----	------	---	----------

3.6 Edukacja ekologiczna

3.6.1 Wzrost świadomości ekologicznej młodzieży i dzieci w wieku szkolnym

Zadania własne:

- Program edukacji ekologicznej dla szkół podstawowych i gimnazjów

Realizacja zadania:

Działania edukacyjne i podnoszenie świadomości ekologicznej odbywa się na bieżąco w ramach zajęć szkolnych w palcówkach oświatowych. Ponadto w lokalnej gazetce "Miasteczko" zamieszczono artykuły dotyczące gospodarki odpadami komunalnymi w nieruchomościach, zwracające uwagę na konieczność prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów oraz szkodliwości ich spalania. Zajęcia edukacyjne prowadzone są głównie w szkołach na zajęciach o tematyce ekologicznej. Obejmują one między innymi udział w akcjach i apelach organizowanych przez poszczególnych nauczycieli i uczniów na terenie szkoły takich jak:

- skrzynka na zużyte baterie – rozmowy na lekcjach wychowawczych, stosowanie się do wyrzucania zużytych baterii tylko do wyznaczonej skrzynki,
- udział w akcji „Dnia Ziemi”
- „Sprzątanie Świata” – akcja obejmująca sprzątania najbliższego otoczenia oraz prelekcje dotyczące historii wydarzenia
- wykorzystywanie metod aktywnych przy propagowaniu ekologicznego stylu życia-
- lekcja otwarta dla rodziców z prezentacją metody segregacji odpadów (suche i mokre odpady papierowe),
- edukacja ekologiczna na godzinach wychowawczych- dbałość o czystość w środowisku lokalnym i na terenie całej Polski, poszanowanie porządku na terenie klasy i szkoły, umiejętność segregacji odpadów, rozumienie procesu recyklingu,

Poza tym podejmowane są działania proekologicznych w najbliższym środowisku w czasie, których uczeń poznaje działania proekologiczne, zapoznaje się z czynnikami degradującymi środowisko. Efektem zajęć ekologicznych jest to, że uczeń rozumie, co to są odpady, segregowanie i ich wtórne wykorzystanie, wykonuje czynności poprawiające estetykę najbliższego środowiska a także orientuje się w potrzebach najbliższego środowiska, podejmuje próby planowania proekologicznego.

- Edukacja ekologiczna nauczycieli

Realizacja zadania:

Zadanie szczegółowo opisane w punkcie dot. zadania „Program edukacji ekologicznej dla szkół podstawowych i gimnazjów”.

Corocznie w ramach wewnętrznego doskonalenia nauczycieli dochodzi do organizacji akcji „Sprzątanie Świata” i „Dni Ziemi”.

- Inwentaryzacja bibliotek (doposażenie)

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane na bieżąco w ramach dotacji budżetowej przyznawanej Miejsko-Gminnej Bibliotece Publicznej.

- Tworzenie ośrodków edukacji ekologicznej

Realizacja zadania:

Nie utworzono odrębnego ośrodka edukacji ekologicznej. Zadanie przewidziane do realizacji w kolejnym okresie obowiązywania Programu Ochrony Środowiska. Edukacja odbywa się w ramach zajęć szkolnych bezpośrednio w poszczególnych placówkach oświatowych. Placówki współpracują z ośrodkami ekologicznymi (Międzynarodowe Miasteczko Ekologiczne w Rogoźniku) i Polskim Klubem Ekologicznym w Gliwicach.

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY SOŚNICOWICE ZA LATA 2009-2010**

- Organizacja wystaw proekologicznych
<i>Realizacja zadania:</i>
W 2010 r. we współpracy z Polskim Klubem Ekologicznym w ramach edukacji ekologicznej mieszkańców zamieszczono w gazecie „Miasteczku” artykuły o tematyce ekologicznej pt „Śmiecić w lesie się nie opłaca”, „Chwila zadumy nad ...koszem na śmieci”, „Co idzie z dymem”. Ponadto zadanie szczegółowo opisane w punkcie dot. zadania pt.” Program edukacji ekologicznej dla szkół podstawowych i gimnazjów”.
- Utworzenie kół ekologicznych
<i>Realizacja zadania:</i>
Zadanie przewidziane do realizacji w kolejnym okresie obowiązywania Programu Ochrony Środowiska. Ponadto w jednostkach oświatowych działają liczne koła ekologiczne.
3.6.2 Wzrost świadomości ekologicznej dorosłej części mieszkańców
Zadania własne:
- Utworzenie ścieżki przyrodniczo-dydaktycznej
<i>Realizacja zadania:</i>
Zadanie zostało zrealizowane. W latach 2002-2004 powstała ścieżka przyrodniczo-dydaktyczna w miejscowości Rachowice, o dł. 2 km, z czego część dydaktyczna stanowi 800 m.
- Szkolenia i pokazy praktyczne dla rolników i działkowców w zakresie gospodarki ekologicznej
<i>Realizacja zadania:</i>
W marcu 2009r. Rejonowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Gliwicach przeprowadził szkolenie nt. wypełniania wniosków o dopłaty bezpośrednie, oraz spełnianie Zasady Wzajemnej Zgodności a uzyskiwanie dopłat. W dniu 12 listopada 2009 odbyło się szkolenie dla rolników nt. „chorób zwierząt hodowlanych oraz metod zapobiegania chorobom i warunków utrzymywania zwierząt zgodnie z normami U.E. W lutym 2010 r. Rejonowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Gliwicach przeprowadził szkolenie nt. nowych zasad wypełniania wniosków o dopłaty bezpośrednie, oraz przepisów obowiązujących rolników z zakresu ochrony roślin i nasiennictwa. W 2009 i 2010 r. prowadzona była działalność informacyjna dla rolników dotycząca zagadnień związanych z wypełnianiem wniosków o dopłaty obszarowe. Wychodząc naprzeciw potrzebie pomocy dla rolników przy wypełnianiu wniosków, od 15 marca do 15 maja w budynku Urzędu zorganizowano dyżury, które pełnione były przez przedstawiciela Rejonowego Zespołu Doradztwa Rolniczego w Gliwicach
- Realizacja programu edukacji ekologicznej (kontynuacja) + wydawnictwa ekologiczne, foldery, ulotki, broszury
<i>Realizacja zadania:</i>
W 2009 i 2010r. prowadzona była działalność informacyjna, skierowana do podmiotów gospodarczych prowadzących działalność gospodarczą, przybliżająca zagadnienia związane z ponoszeniem opłat za korzystanie ze środowiska. W 2009r. w związku ze zmianami ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach uczestniczano w szkoleniach nt. „Egzekucja obowiązków właścicieli nieruchomości z zakresu pozbywania się odpadów i nieczystości ciekłych”. Uczestniczano również w bezpłatnym 2 dniowym szkoleniu specjalistycznym zorganizowanym przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, w związku z wprowadzeniem ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania. W 2009r. zrealizowany został projekt pt.” Umiejętność konsultacji społecznych na styku inwestycje- środowisko, drogą do zrównoważonego rozwoju”, przez Polski Klub Ekologiczny w Gliwicach. Na terenie Gminy przeprowadzona została ankietyzacja oraz zorganizowano trzy spotkania z mieszkańcami. Rezultatem tych spotkań było wskazanie przez mieszkańców najważniejszych- ich zdaniem- problemów środowiskowych. W 2010 r. w związku ze zmianami ustawy o ochronie przyrody uczestniczano w szkoleniu nt. „Kary administracyjne wymierzane na podstawie ustawy o ochronie przyrody z uwzględnieniem odpowiedzialności cywilnej i karnej za naruszenie wymogów ochrony zieleni”. W 2010 r. we współpracy z Polskim Klubem Ekologicznym w ramach edukacji ekologicznej

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY SOŚNICOWICE ZA LATA 2009-2010**

mieszkańców zorganizowano spotkanie seminaryjne w ramach projektu „Umiejętność konsultacji społecznych na styku inwestycje- środowisko, drogą do zrównoważonego rozwoju”. Jednym z tematów seminarium była „Ekosanitacja w zabudowie rozproszonej- lokalne oczyszczalnie ścieków”, odbyła się prezentacja różnych rozwiązań przydomowych biologicznych oczyszczalni ścieków.

W 2010 r. w lokalnej gazetce „Miasteczko” zamieszczono artykuły o tematyce ekologicznej pt „Śmieć w lesie się nie opłaca”, „Chwila zadumy nad ...koszem na śmieci”, „Co idzie z dymem” poruszające problematykę postępowania z odpadami.

Na bieżąco prowadzone są kontrole gospodarki ściekowej na terenie gminy. Prowadzi się kampanie informacyjno-edukacyjną o zakazie dokonywania podłączeń użytkowanych zbiorników na nieczystości płynne do rowów przydrożnych, melioracyjnych oraz kanalizacji deszczowej oraz konieczności korzystania z usług wywozu nieczystości świadczonych przez podmioty posiadające stosowne zezwolenie.

- Promocja i pomoc w tworzeniu gospodarstw ekologicznych

Realizacja zadania:

Zadanie przewidziane do realizacji w kolejnym okresie obowiązywania Programu Ochrony Środowiska.

3.7 Zadania inne:

Realizacja zadania:

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł.]
1.	2009	Zimowe utrzymanie dróg gminnych	143 667,97
2.	2009	Koszenie poboczy dróg gminnych	85 283,60
3.	2010	Zimowe utrzymanie dróg gminnych	103 263,84
4.	2010	Koszenie poboczy dróg gminnych	91 647,27

4. MONITORING SKUTKÓW REALIZACJI PROGRAMU I JEGO AKTUALIZACJI

Nadzór nad realizacją programu w praktyce oznacza określenie zasad zarządzania nim wraz z ustaleniem mechanizmu monitorowania jego realizacji. Program Ochrony Środowiska Gminy jest dokumentem o charakterze strategicznym. Stanowi instrument wspomagający realizację prawa miejscowego, pozostając w ścisłym związku z planami zagospodarowania przestrzennego poszczególnych gmin, decyzjami o warunkach zabudowy i zagospodarowania oraz decyzjami związanymi z realizacją przedsięwzięć w zakresie gospodarki wodno – ściekowej, gospodarki odpadami, rozwojem terenów zielonych i innych. Kierownictwo posiada kompetencje pozwalające mu realizować zawarte w programie cele i zadania. Aby jednak ta realizacja przebiegała spójnie z polityką regionalną konieczne jest przygotowanie struktur administracyjnych do ścisłej współpracy z organami dysponującymi znacznie szerszymi uprawnieniami wynikającymi z ich kompetencji.

Organ wykonawczy Gminy w celu realizacji polityki ekologicznej państwa sporządza Gminny Program Ochrony Środowiska, który podlega zaopiniowaniu poprzez organ wykonawczy powiatu.

Z punktu widzenia pełnionej roli w realizacji programu można wyodrębnić cztery grupy podmiotów uczestniczących w nim. Są to:

- podmioty uczestniczące w organizacji i zarządzaniu programem,
- podmioty realizujące zadania programu, w tym instytucje finansujące,
- podmioty kontrolujące przebieg realizacji i efekty programu,
- społeczność gminy jako główny podmiot odbierający wyniki działań programu.

Główna odpowiedzialność za realizację programu spoczywa na Burmistrzu, który składa Radzie Gminy Sośnicowice raporty z wykonania programu. Rada Gminy współdziała z organami administracji rządowej i samorządowej szczebla powiatowego oraz wojewódzkiego. Ponadto Rada Gminy współdziała z instytucjami administracji rządowej, w dyspozycji których znajdują się instrumenty kontroli i monitoringu. Instytucje te kontrolują respektowanie prawa, prowadzą monitoring stanu środowiska (WIOŚ), prowadzą monitoring wód (RZGW).

W obowiązującym w latach sprawozdawczych 2009-2010 Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Sośnicowice dla części parametrów zostały określone skwantyfikowane wskaźniki postępów i skutków realizacji ww. programu. Porównanie kolumn z poszczególnymi wskaźnikami ułatwia raportowanie tendencji w zmianach poszczególnych wskaźników (poza opisowym przedstawieniem realizacji zadań Programu zawartym w rozdziale 3). W Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Sośnicowice została przyjęta tabela z wskaźnikami efektywności realizacji celów Programu Ochrony Środowiska, do określania w kolejnych raportach z Programu Ochrony Środowiska. Poniżej przedstawiono dostępne w czasie przygotowania raportu wskaźniki (Uwaga: większość wskaźników za rok 2010 będzie dostępna dopiero w II półroczu 2011 roku). Przedstawione wskaźniki zostały ustalone na podstawie danych pozyskanych w Urzędzie Gminy, w Starostwie Powiatowym, GUS, WIOŚ w Katowicach, ZGKiM w Sośnicowicach oraz na podstawie ustaleń własnych.

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY SOŚNICOWICE ZA LATA 2009-2010**

Tabela. Wskaźniki monitoringu dla Gminy Sośnicowice

Lp.	Wskaźnik	Stan wyjściowy 2008r.	Stan 2009r.	Diagnoza – tendencje zmian	
Ochrona przyrody i krajobrazu					
1.	Powierzchnia prawnie chroniona - ogółem	2 470,1 ha	2 470,1 ha	Powierzchnia na podstawie danych GUS, nie uwzględniająca obszarów Natura2000. Powierzchnia chroniona bez zmian.	
2.	Obszary NATURA 2000	Brak wyznaczonych Obszarów Natura 2000	Brak wyznaczonych Obszarów Natura 2000	Obszary Natura 2000 zostały zatwierdzone przez Radę Ministrów w dniu 28 października 2009 roku i przesłane do Komisji Europejskiej 29 października 2009 roku. W ocenie Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska proces tworzenia kompletnej sieci Natura 2000 w Polsce został zakończony. Decyzjami z 10 stycznia 2011 r. Komisja Europejska zatwierdziła uaktualnione listy obszarów Natura 2000 dla poszczególnych regionów biogeograficznych, poszerzone o 739 nowych obszarów - w tym wszystkie polskie obszary zgłoszone do Komisji. W październiku 2009 r. Komisja Europejska nie otrzymała żadnego zgłoszenia co do utworzenia obszaru Natura 2000 na terenie Gminy Sośnicowice.	
3.	Rezerваты	1. „Las Dąbrowa”	1. „Las Dąbrowa”	Bez zmian	Aktualnie nie proponuje się do objęcia ochroną prawną żadnych obszarów i obiektów przyrodniczych na terenie Gminy Sośnicowice
4.	Parki krajobrazowe	1. „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich”	1. „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich”	Bez zmian	
5.	Obszary chronionego krajobrazu	brak	brak	Bez zmian	
6.	Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	brak	brak	Bez zmian	
7.	Użytki ekologiczne	brak	brak	Bez zmian	
Lasy					
8.	Lesistość gminy	58,4%	58,4%	Bez zmian	

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY SOŚNICOWICE ZA LATA 2009-2010**

Lp.	Wskaźnik	Stan wyjściowy 2008r.	Stan 2009r.	Diagnoza – tendencje zmian
Gleby				
9.	Grunty zdewastowane i zdegradowane [ha]	98,2	98,2	Obecnie prowadzone są prace rekultywacyjne w kierunku leśnym na zwałowisku „Smolnica” w miejscowości Trachy oraz na kopalni węgla „Ruch Szczygłowie”.
Jakość wód podziemnych i powierzchniowych				
11.	Jakość wód podziemnych	Brak punktów monitoringowych na terenie gminy Ostatnie badania monitoringu jakości wód podziemnych miały miejsce w 2006 i 2007 r. w ramach JCWPd 129 w punkcie Sośnicowice (nr 1115/K). Zarówno w 2006, jak i 2007 r. wody podziemne w punkcie pomiarowym otrzymały wynikową III klasę jakości.	Brak punktów monitoringowych na terenie gminy	Diagnoza istniejącego stanu jakości wód podziemnych i ocena tendencji zmian w rejonie Gminy Sośnicowice jest niemożliwa, ze względu na brak punktów monitoringowych jakości wód podziemnych na terenie gminy w 2009r. Przypuszczać jedynie można że jakość wód podziemnych terenu gminy utrzymuje się względnie na stałym poziomie i jest zbliżona do jakości odnotowanej w punkcie pomiarowym „Sośnicowice” w 2006 i 2007r.
12.	Jakość wód powierzchniowych	Stan/potencjał ekologiczny jednolitych części wód powierzchniowych oceniono w jednym punkcie pomiarowo-kontrolnym na terenie gminy: 1. Łękawa m. Sośnicowice – umiarkowany	Stan/potencjał ekologiczny jednolitych części wód powierzchniowych oceniono w jednym punkcie pomiarowo-kontrolnym na terenie gminy: 1. Łękawa m. Sośnicowice – umiarkowany	Na przestrzeni 2008-2009 roku nie odnotowano zmiany stanu/potencjału ekologicznego wód rzeki Łękawa. Wskaźniki biologiczne, fizykochemiczne, stężenia substancji szczególnie szkodliwych, które stanowią podstawę do wyznaczenia stanu/potencjału ekologicznego na przestrzeni dwóch lat utrzymywały się na tym samym poziomie. Pod względem elementów biologicznych stwierdzono III klasę jakości, pod względem elementów fizykochemicznych stwierdzono klasę poniżej stanu dobrego, a pod względem występowania substancji szczególnie szkodliwych stwierdzono klasę również poniżej stanu dobrego.

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY SOŚNICOWICE ZA LATA 2009-2010**

Lp.	Wskaźnik	Stan wyjściowy 2008r.	Stan 2009r.	Diagnoza – tendencje zmian
13.	Długość kanalizacji sanitarnej	17,7 km	17,7 km	Bez zmian
14.	Długość sieci wodociągowej	78,1 km	78,9 km	Odnotowano nieznaczny wzrost długości sieci wodociągowej o 0,8 km.
Ochrona powietrza atmosferycznego				
15.	Emisja NO _x w strefie gliwicko-mikołowskiej [Mg/rok]	6 300 – 17 800	7 000 – 16 500	W porównaniu do 2008r. w strefie gliwicko-mikołowskiej zwiększył się zakres emisji tlenków azotu o 3%, natomiast zmniejszył się zakres emisji pyłu PM10 (o 13%), dwutlenku siarki (o 10%), tlenku węgla (o 58%) i dwutlenku węgla (o 9%). Brak stacji pomiarowych jakości powietrza atmosferycznego na terenie gminy Sośnicowice nie pozwala na przeprowadzenie szczegółowej analizy zmian i oceny stanu istniejącego na jej terenie.
16.	Emisja SO ₂ w strefie gliwicko-mikołowskiej [Mg/rok]	8 300 – 20 000	7 000 – 23 000	
17.	Emisja CO w strefie gliwicko-mikołowskiej [Mg/rok]	2 000 – 3 100	1 000 – 2 500	
18.	Emisja PM10 w strefie gliwicko-mikołowskiej [Mg/rok]	500 – 1 300	950 – 1 200	
17.	Substancje, których stężenia przekroczyły wartości dopuszczalne lub wartości dopuszczalne powiększone o margines tolerancji w <u>strefie gliwicko-mikołowskiej</u>	Benzo(a)piren, (ochrona zdrowia) Ozon (ochrona zdrowia i ochrona roślin)	Benzo(a)piren, PM 10 (ochrona zdrowia) Ozon (ochrona zdrowia i ochrona roślin)	Na przestrzeni lat 2008-2009 w strefie gliwicko-mikołowskiej wzrosło stężenie pyłu zawieszonego PM 10. Poziom emisji pozostałych badanych substancji nie uległ zmianie.
Ochrona przed hałasem				
18.	Wyniki pomiarów hałasu w punktach pomiarowych na terenie gminy Sośnicowice [dB]	Brak pomiarów hałasu w 2008 r.	Brak pomiarów hałasu w 2009 r.	Od 2000r. WIOŚ w Katowicach nie wyznaczył na terenie gminy Sośnicowice żadnego punktu monitoringu hałasu komunikacyjnego (drogowego i kolejowego) i przemysłowego.
Energia odnawialna				
19.	Udział energii odnawialnej w całkowitym zużyciu energii pierwotnej - ogółem	b.d.	b.d.	Bez zmian
20.	Udział energii wodnej [MW]	b.d.	b.d.	Bez zmian

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY SOŚNICOWICE ZA LATA 2009-2010**

Lp.	Wskaźnik	Stan wyjściowy 2008r.	Stan 2009r.	Diagnoza – tendencje zmian
Nakłady inwestycyjne na ochronę środowiska i gospodarkę wodną wg GUS				
21.	Nakłady ogółem [tys. zł.]	Gmina Sośnicowice: ➤ ochrona środowiska: 363,0 ➤ gospodarka wodna: 315,3	b.d	Ze względu na brak danych za 2009r. nie można dokonać analizy porównawczej. Zauważyć należy że największe nakłady inwestycyjne w 2008r. przypadły na rzecz ochrony środowiska.

5. OCENA STOPNIA ROZBIEŻNOŚCI POMIĘDZY PRZYJĘTYMI CELAMI A ICH WYKONANIEM, WERYFIKACJA PRZYJĘTYCH ZADAŃ, OCENA WYKONANIA.

Przyjęte w Programie Ochrony Środowiska priorytety, cele i zadania zgodne były z kierunkami Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektyw na lata 2007-2010. Stanowiły przełożenie celów Polityki Ekologicznej Państwa na szczebel Gminy. Stanowi to niekiedy bardzo trudne zadanie, z jednej strony wobec skromności dyspozycyjnych środków na ochronę środowiska, a z drugiej strony ogrom potrzeb bieżących mieszkańców gminy. Realizacja przyjętego Programu w miarę jego realizacji stwarza niekiedy problemy, tak natury finansowej (trudność w pozyskaniu środków finansowych) jak i innej natury (np. zmieniające się potrzeby bieżące mieszkańców, czynniki zewnętrzne, zmiana ustawodawstwa etc.) Duża część zadań zawartych w Programie wpisuje się w pożądane przez ogół mieszkańców gminy kierunki – np. poprawę stanu wód, rozwój sieci wodno – kanalizacyjnej, zmniejszenie uciążliwości hałasu i promieniowania elektromagnetycznego. Analizując przyjęte w Programie Ochrony Środowiska zadania należy zauważyć:

- zrealizowane zostały najważniejsze zadania w zakresie ochrony powietrza, ochrony wód powierzchniowych i podziemnych, edukacji ekologicznej, ochrony przyrody,
- dodatkowo w różnych komponentach środowiska zrealizowano 15 zadań sklasyfikowanych jako „inne” (nie ujętych w Programie)
- powodem braku realizacji części zadań były zwłaszcza:
 - o zmiana priorytetów wykonawczych w realizacji zadań na terenie gminy,
 - o braki środków finansowych na realizację niektórych zadań,
 - o bieżąca ocena sytuacji i potrzeb na terenie gminy.

6. DIAGNOZA, PROPOZYCJE NOWYCH PRIORYTETÓW I KRYTERIÓW ICH WYŁONIENIA.

Przeprowadzona analiza zakresu i stopnia realizacji zadań zawartych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Sośnicowice odbywała się w czasie obowiązywania Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016.

Nadrzędnym, strategicznym celem polityki ekologicznej państwa jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego kraju (mieszkańców, zasobów przyrodniczych i infrastruktury społecznej) i tworzenie podstaw do zrównoważonego rozwoju społeczno - gospodarczego. Realizacja tego celu osiągana będzie poprzez niezbędne działania organizacyjne, inwestycyjne (w tym wdrażanie postanowień Traktatu Akcesyjnego), tworzenie regulacji dotyczących zakresu korzystania ze środowiska i reglamentowania poziomu tego wykorzystania w najważniejszych obszarach ochrony środowiska. W ten sposób realizacja krajowej polityki ekologicznej wpisywać się będzie w osiąganie celów tej polityki na poziomie całej Wspólnoty.

Osiąganiu powyższych celów służyć ma realizacja następujących priorytetów i zadań, określona w obowiązującym Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Sośnicowice, zgodna z obecną Polityką ekologiczną państwa:

1. Kierunki działań systemowych polegające na:

- uwzględnianiu zasad ochrony środowiska w strategiach sektorowych,
- aktywizacji rynku na rzecz ochrony środowiska,
- zarządzaniu środowiskowym,
- udziale społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska,
- rozwoju badań i postępie technicznym,
- odpowiedzialności za szkody w środowisku,
- uwzględnianiu aspektu ekologicznego w planowaniu przestrzennym.

2. Ochrona zasobów naturalnych polegająca na:

- ochronie przyrody,
- ochronie i zrównoważonym rozwoju lasów,
- racjonalnym gospodarowaniu zasobami wodnymi,
- ochronie powierzchni ziemi,
- gospodarowaniu zasobami geologicznymi.

3. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego polegająca na działaniach w obszarach:

- środowisko a zdrowie,
- jakość powietrza,
- ochrona wód,
- gospodarka odpadami,
- oddziaływanie hałasu i pól elektromagnetycznych,
- substancje chemiczne w środowisku.

Nie proponuje się w związku z tym zmiany priorytetów i celów uchwalonych w obowiązującym Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Sośnicowice.

7. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Sosnicowice stanowi podstawowe narzędzie prowadzenia polityki ekologicznej w gminie. Podstawowym założeniem w tworzeniu programów ochrony środowiska na wszystkich szczeblach – od krajowego do gminnego – jest, aby ich realizacja doprowadziła do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem oraz zapewniła skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzyła warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa. Analizując realizację programu na poziomie gminnym należy pamiętać, że praktycznie zadania o charakterze wykonawczym, czyli mające bezpośredni wpływ na stan środowiska i związane z jego ochroną przed szkodliwym oddziaływaniem, obciążają samorząd gminy i powiatu oraz podmiotów gospodarczych. Charakter zadań z zakresu ochrony środowiska wykonywany przez samorząd gminny wpływa na możliwości bezpośredniej i pośredniej ochrony środowiska na terenie gminy.

W niniejszym opracowaniu przedstawiono zadania, które były realizowane w ramach przyjętego przez Radę Gminy Sośnicowice „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Sośnicowice”.

Do najważniejszych zadań można zaliczyć:

- budowę i modernizację dróg,
- zadania w zakresie gospodarki wodno - ściekowej,
- edukację ekologiczną.

W związku z opracowaniem i uchwaleniem nowej Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016, istnieje konieczność opracowania Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Sośnicowice i dopasowanie jego zapisów do zapisów w/w polityki Ekologicznej Państwa.

8. LITERATURA.

1. Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016 – Warszawa 2008 r.
2. Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2003-2006 z perspektywą do roku 2010 – Warszawa 2002 r.
3. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Sośnicowice na lata 2004-2008 z perspektywą na lata 2009-2015
4. Sprawozdanie opisowe z realizacji budżetu Gminy Sośnicowice za lata 2009 i 2010.
5. Raporty z wykonania Programu Ochrony Środowiska za lata 2005-2006 i 2007-2008
6. www.stat.gov.pl – GUS 2009.
7. Raporty o stanie Środowiska w województwie śląskim, WIOŚ Katowice, 2008, 2009, 2010
8. Program Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2013 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2018
9. Rola powiatowej administracji geologicznej w ochronie zasobów kopalin, dr Kamilla Olejniczak, Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie.
10. <http://natura2000.mos.gov.pl/natura2000/index.php>
11. www.lasy.gov.pl
12. <http://www.salamandra.org.pl>